

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5, telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
 Inzeratni oddelki: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-26
 Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
 Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Cont. Corr. Post. No 11-3118
 IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglašje iz Kr. Italije in inozemstva ima
 Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
 Naročnina mala mesečno Lir 18.—, za inozemstvo pa Lir 22.80
 Uredništvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 5, telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
 Rokopisi se ne vračajo
 CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Uspeli protinapadi v Egiptu

Nad 1200 ujetnikov, mnogo oklopnih voz uničenih — Poškodovana angleška križarka

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 16. julija naslednje 779. vojno poročilo:

Sovražnik je silovito napadel naše postojanke v srednjem odseku egiptskega bojišča. Bil je povsod s takojšnjimi protinapadi zadržan. Zajeli smo nad 1200 ujetnikov in uničili lepo število motoriziranih oklopnih vozil.

Letalstvo je poseglo v ostre borbe z močnimi oddelki in se odlikovalo v napadnih akcijah proti sovražnim napadajočim silam ter v borbi proti sovražnemu letalstvu. Hrabri lovci 4. eskadre, ki so od zadetka sedanjih operacij v severni Afriki dosegli že 132. zmago, so sestrelili 4 sovražna letala. Nemški letalci so prizadeli britan-akemu letalstvu nadaljnjo izgubo letala tipa »Curtiss« in letala tipa »Spitfire«.

Britanska letala so bombardirala Bengazi in poškodovala nekaj hiš ter ubila ali ranila nekaj desetih Arabcev. Protiletalska obramba je uničila eno sovražno letalo. Letališče pri Mikabi so našli in nemški oddelki znova bombardirali in ponovno zadeli njegove naprave.

Uspehi oskrbovalne službe v Afriki

Operacijsko področje, 16. jul. s. (Poročilo posebnega poročevalca agencije Stefani). Napori, ki so jih na afriškem bojišču izvršile v dneh zmagovitega pohoda proti vzhodu razne vojaške enidine, niso nikakor izrednega značaja, temveč le rezultat v na-prej točno izdelane organizacije, ki je bila izpopolnjena v vseh podrobnostih, tudi onih, ki se zde najmanj pomembne. Med tem ko so bojne enidine v naglem pohodu šle preko Marmariške pušave, pregazile sovraž-na mimska polja in strle sovražne obrambe ter drugo za drugo osvojile vse trdnjave do El Alameina, so neštete kolone motornih vozil hitele po cestah pušave in v sieher-nem trenutku borbe oskrbovale armado z vsem potrebnim.

Ako hočemo pravilno razumeti napore te oskrbovalne službe, moramo pomisliti na ogromne razdalje v Libiji, ki jih je treba premagati pri vsakem prevozu iz enega v drugo oporišče. Z redko daljnovidnostjo je Balbo spjel preko pušave asfaltirano ce- sto. Prav ta cesta je omogočila, da so oso- vinske sile prodirle do samega srca Egipta, vendar pa bi tega ne dosegle, ako bi orga- nizacija oskrbovalne službe ne bila na viš- ni. Vrhovno poveljništvo oboroževalnih sil v Libiji je prilagodilo tudi sredstva oskrbo- valne službe tem razdaljam, kar je osov- skim četam omogočilo, da so v najkrajšem času napredovale za dobrih 800 km. Ta po- hod na povsem pušavskem ozemlju najbolj jasno obeležuje napore oskrbovalne službe. Na tisoče motornih vozil je prevozilo na tisoče kilometrov v neprekinjenem ritmu, ki je postal mrzličen, ko je bitka zahtevala takojšnje dovze novih sredstev in novih edinic. In vse to je bilo doseženo po cesti, ki gre preko Sirtijske pušave, preko Dže- bla in Marmariške pušave. Na vsem tem področju so v tem letnem času ljudje in stroji podvrženi ogromni naporom. Pesek in

Z vseh operacij večeršnjega dne se ni vrnilo eno naše letalo.

V Sredozemlju so italijanski in nemški bojna letala zadela in poškodovala ang- lško križarko.

Kralj in Cesar za umetnike pod orožjem

Rim, 16. jul. s. Nj. Vel. Kralj in Cesar, ki je hotel izkazati svojo hvalenočestne ge- neralnemu štabu vojske za dosežene uspehe na prvi razstavi italijanskih umetnikov pod orožjem, je odredil nakup mnogih del, ki so jih naslikali umetniki-vojaki in ki so razstavljena na Biennalu v Veneziji.

Nj. Veličanstvo je naročilo nakup na- slednjih del: Walter Lazzaro: »Izvidnica« (olje), Guilo Guidotti »Albanska straža v Kvirinalu« (olje), Brunetto Buracchini »Straža v planinah« (bron), Gino Spal- mach »Povratek v boje« (risba z ogljem), Spanio Barlendis »Ranjeni »ovariš« (akva- rel), Italo Zetti »Rimska zmaga« (leso- rez).

vročina sta dva sovražna elementa, ki stal- no obračljata ene in druge. Vojak, ki bi si moral dovoliti zaslužen oddih, si mora ukrasti del spanja, da stori vse potrebno za brezhibno delovanje stroja. Vse to pa se ti- če samo normalnega delovanja. V primeru večjih operacij postane vse to delovanje še bolj pospešeno in tedaj je treba zares pre- stati nadčloveške napore, saj je treba po- samezne enidine prepeljati iz enega mesta v drugo z največjo hitrostjo. Število razpo- ložljivih vozil včasih ne more rešiti proble- ma. Potrebna je namreč predvsem stalnost službe in premagovanje vseh predvidenih in nepredvidenih ovir, predvsem pa prema- govanje utrujenosti. Že ob neki drugi prili- ki smo pojasnili naglico, s katero je vrhov- no poveljništvo vrglo v borbo nove oboro- žene sile in nova sredstva. Vse to je bilo izvedljivo le zaradi brezhibnega poslovanja vse dobavne službe, v katerem je zato skr- ta tajnost uspeha. Vojaki v službi italijan- skih strojev so izvojevali zares prava pr- venstva, ki so pripomogla k takšnemu raz- voju akcij na strateškem področju, da so zagotovili zmagovito napredovanje.

Odločilni uspehi italijanske mornarice

Bukarešta, 16. jul. s. Rumunski listi opo- zstavijo v svojih vojaških komentarjih na pomemben delež italijanske mornarice v bitki za Sredozemlje, ki je bil odločen za razvoj na tem bojišču in ki je občno vpliv- al tudi na potek vojaških operacij na vsem sosednem področju. Blokada, ki so jo Anglični hoteli vsiliti Italiji, se je zaradi učinkovitega delovanja italijanske bro- dovoja spremenila v protiblokado Angležev v Sredozemlju. Najbolj zgovorno potrdilo tega dejstva so ogromne izgube, ki jih je italijanski brodogoj prizadelo britanskemu brodogoj.

Stremljenje Bližnjega vzhoda po neodvisnosti

Monakovo, 16. jul. s. Nemški novinar Ferdinand Trieb objavlja v listu »Münch- ner Neueste Nachrichten« članek pod na- slovom »Veliki gospodarski prostori in go- spodarstvo Bližnjega vzhoda«, v katerem opozarja na velik zemljepisni, strateški in gospodarski pomen tega področja. Med drugim pravi:

Z razdelitvijo svetovnega gospodarstva na velike prostore so se povsod razvila vmesna področja, ki pa še niso dovolj raz- vita, da bi tvorila samostojna gospodarska področja, čeprav razpolagajo z bogastvi in gospodarsko močjo, da se zanje bore vsi bližnji veliki gospodarski prostori. Vred- nost Bližnjega vzhoda je predvsem v ne- govih prometnih zvezah. To vrednost pre- stavlja naslednji čimtelji: 1. Sueski pre- kop, ki je življenjska prometna žila an- gljskega imperija, 2. dejstvo, da tvori Bliž- nji vzhod nekakšen kopni most ali arab- ski koridor med Sredozemljem in Perzijs- kim zalivom, ki je izrednega pomena za letalski promet med Ilirijo in vzhodno Afriko, 3. Bagdadsko železnica, ki je bila zagotovljena v zadnjem času in ki prav tako služi angleškim interesom, 4. Trans- iranska železnica, katere pomen se kaže prav v zadnjem času, ker predstavlja žvi- ljensko prometno zvezo med velikimi ruskimi pokrajinskimi ter Perzijskim zaliv- om odnosno Indijskim oceanom. Tako vi- dimo, da predstavlja Bližnji vzhod vez in osrednje področje med tremi kontinenti Evrope, Azije in Afrike, zaradi česar ga upravičeno lahko smatramo za vrtilno plo- ščo starega sveta.

Pisec proučuje nadalje surovinske vi- re tega ozemlja, med katerimi je treba v prvi vrsti omeniti petrolej v Iranu, Iraku in na Baharemskem otočju, egiptski bombaž in volno. Velešile so se vedno potogevale za oblast nad Bližnjim vzhodom in so se tu obremen s prometnimi žilami vedno križale glavne črte politične moči. Prav na tem ozemlju pa se je v zadnjih desetletjih raz- vil nacionalistični pokret, ki stremi po do- segi čim večje gospodarske neodvisnosti. Trije temeljni stebri so bili od nekdaj Kemalova Turčija, Iran Rezah šaha in va- distični Egipt. Doselej je bilo že mnogo iz- vršenega za razvoj lastne industrije in lastnega socialnega čuta, ki v bistvu ustre- pa očitni tendenci islama, da bi se ljudstvo otreslo svoje ukoreninjenе brezbriznosti in lenobe. Vse to se seveda ne more doseči brez sodelovanja z velikimi bližnjimi pro-

stori, toda nobenega dvoma ni, da so s tem položeni temeljni kamni za razvoj po- polne politične neodvisnosti na vsem pod- ročju.

Predsednik iraške vlade pri Hitlerju

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 16. jul. s. Hitler je večeraj v navzočnosti zunanega ministra Ribbentropa sprejel predsednika iraške vlade Rašida el Kailanija. Razgovor je potekel v duhu prijateljstva in zaupa- nja, ki ga nemški narod goji za arabske narode.

Protiangleški izgredi v Egiptu

Carigrad, 16. jul. s. Doznava se, da se je 13. t. m. pripetil v Kairu hud incident med Egipčani in britanskimi vojaki. Razširil se je glas, da je angleški poveljnik pozval k sebi 40 egiptskih državljanov. Ker so pre- bivalstvu že znani nameni takšnih povi- gov, se je zbrala pred sedežem britanskega poveljništva velika množica zahtevajoč, naj pojasni, kaj hoče od pozvancev. Ko so ljudje opazili čez nekaj ur, da je omeje- nih 40 ljudi spremljala oborožena skupina Angležev, so začeli demonstrirati proti angliškim vojakom in so jim skušali tudi ustaviti pot. Britanski vojaki so se hoteli prebiti s silo, toda množica jih je potisnila nazaj in skušala osvoboditi ujetnike. Angli- škii vojaki so nato začeli streljati in ubili 7 ljudi, nešteto pa hudo ranili. Teh ni bilo mogoče prešteti, ker so jih ljudje takoj odnesli na varno, še preden so britanski čet priispela ojačenja. Tudi britanski voja- ki so imeli dva mrtva in več ranjenih. V zmed, ki je nastala, se je več jetnikov po- srečilo zbežati. Zaradi tega intendenca je po- direktor britanske policije Fitzpatric odre- dil številne aretacije. Razen tega je izdal odlok, ki prepoveduje zbiranje na ulicah, med tem ko so vsa po Britančih zasedena poslopja močno zastražena.

Generali v avdijenci pri mikadu

Tokio, 16. jul. s. Cesar je sprejel finanč- nega ministra nacionalne kitajske vlade Coufogaia. Nato je sprejel v posebni avdi- jenci 9 generalov ki so pravkar prispeli z južnega bojišča.

Zasledovanje sovražnika na vzhodu

Močno letalsko bombardiranje prometnih zvez v zaledju — Napadi na Rostov in kavkaške luke — Odbit sovjetski napad pri Voronežu

Vorošilovgrad osvojen

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 16. jul. Nemško vrhovno vojno poveljništvo objavl- ja naslednje vojno poročilo:

V južnem odseku vzhodne fronte se zasle- dovalne borbe nadaljujejo brez prestanka. Obkoljene in odrzane skupine sovražnika so zamaš skušale prodrati proti vzhodu. Izgube sovražnika in vojni plen so nepre- gledne. Močni oddelki letalstva napadajo prometne zveze sovražnika v zaledju in so razgnali številne sovražne kolone.

Bojna letala so bombardirala Rostov in več luk ob kavkaški obali. V vojaško važ- nih napravah v Rostovu so nastali veliki požari. Ena tovarna ladja je bila potoplje- na.

Proti mostišču pri Voronežu je izvršil sovražnik močan napad ob odpori številnih tankov. Ob sodelovanju letalstva je bil na- pad po hudi borbi krvavo odbit.

V ostalih odsekih vzhodne fronte samo borbe krajnega pomena.

V Finskem zalivu je potopila nemška mornarica dve sovjetski podmornici.

V Egiptu je bil močan napad sovražnika na srednji odsek pri El Alameinu zavrnjen. V toku ogorčenih borb pri našem protina- padu smo zajeli 1.200 ujetnikov. Uničenih je bilo gotovo število tankov in motornih vozil.

Na zapadnem Sredozemskem morju so nemška letala napadla angleško križarko in jo z bombami poškodovale.

Pri napadu angleških letalskih oddelkov na obalo zasedenega ozemlja na zapadu je bilo sestreljenih šest angleških letal.

Osvojitve

Bogučara in Milerova

Ankara, 16. jul. d. Kakor javljajo iz Moskve, je sovjetsko vojno poveljništvo v današnjem vojnem poročilu priznalo izgu- bo Bogučara in Milerova na južnem delu vzhodnega bojišča. V sovjetskem poročilu je rečeno, da so se morale sovjetske čete umakniti z omenjenih področij na nove postojanke dalje proti jugu in vzhodu.

Stockholm, 16. jul. d. Dopisniki švedskih listov v Londonu javljajo, da je v angli- škiih vojaških krogih zavladala velika bo- jazan za usodo preostalih sovjetskih sil, ki še branijo področje ob spodnjem Donu. Zlasti veliko poparjenost je v Londonu

Italijanska vojska v napadu na vsej črti

Vzhodno bojišče, 16. julija s. (Poročilo posebnega poročevalca agencije Stefani). Po- nosne divizije italijanskega ekspedicijskega zbora v Rusiji so v tesni povezanosti z za- vezniškimi enidnicami prešle na vsem pod- ročju njihove napadalne fronte v napad. Ta- ko napredujejo z ramo ob rami istu italijan- ski in nemški borci, ki so v svojem etičnem pohodu iz Besarabije do Doneške kotline pregazili nad vse oborožene in trdovratno sovražno vojsko, da bi dospeli na postojan- ke, ki so jih sedaj zopet pustili za seboj v novem naskoku. Doba umrtnujočega mra- za je sedaj samo še spomin. Nastopila je pomlad. Toliko pričakovano povelje za nov pohod je končno prišlo in naši vojaki so na ozemlju, ki je v nedavni zimi služil boji- ševikom kot izhodišče za naskoke in napa- de. Na vse zgodaj sta obe koloni dobili na- log za naskok. Prelepi dan, ki ga je samo za hip popoldne prekinil naliv, ki je povzročil težave neki koloni tovornih avtomobilov zaradi blata, je bil kakor nalašč izbran za novi pohod proti vzhodu.

Naši pomorni fantje in naši bersaljeri, ki so že v prvem naskoku odlično premagali trdovratni odpor sovražnih prednjih skupin, nato pa se središnji odpor postojank, se niti za hip niso prestrašili ovir, ker so jih že va- jeni kot stari borci v Rusiji, in so krepko korakali naprej. Odlično delo so opravili pionirji, ki so sproti odstranjevali mine, na goste posejane od boljševikov na vseh ob- veznih prehodih, obenem pa postavljali mo- stove, ki so jih Rusi pred svojim umikom porušili. Vse operacije so bile takoj naglo in brezhibno izvedene v popolni povezano- sti s sosednimi enidnicami, da so proti ve- čeru naše prednje straže nazvle nepresta- nju motnjam sovražnika že despete do do- ločenih ciljev. Čeprav je sovražnik sproti porazvrstil svoje oddelke za trdovratno obrambo, je bilo vendar zajetih mnogo ujetnikov. Znatno so narasle tudi količine zaplenjenega orožja, zlasti avtomatskih pušk, navadnih pušk in streliva. Bilanca te prve faze napada je bila torej navdve za- dovoljiva, kakor kaže prodor v globino ka- kih 50 km, ki so ga izvršile naše čete na- vzile terenskim težavam in proti odlično oboroženemu ter dobro izveščancu so- vražniku. Naše čete so ohranile občudovanja vredno svježost in starega napadalnega du- ha, ki tako tipično označuje naš ekspedi- cijski zbor. Prvo leto vojne v Rusiji se ne bi moglo bolje zaključiti, a drugo ne bolje začeti kakor sedaj, ko so hrabri italijanski vojaki zopet v polnem zalatu svojega po- hoda proti vzhodu.

Berlin, 16. julija s. Dopisnik lista »Deut- sche Allgemeine Zeitung« Leo Doecher objavljia članek, v katerem z največjim spo- štovanjem omenja operacije italijanskega ekspedicijskega zbora v Rusiji, Zavzetje Stalina, Harkova, zimska bitka in spopadi ob Dniepru in Donu predstavljajo verigo zgovornih dokazov borbenega duha, hrabro- sti in vztrajne volje za dosego zmage ita- lijanskih vojakov, pa naj bodo to vojaki kop- ne vojske, letalskih ali pomorskih sil. Pisec ugotavlja nadalje, da ves italijanski narod globoko občuti pomen borbe v Rusiji, ki jo smatra za naravno stvar in za kategorični imperativ, ne pa samo za Ducejev ukaz. Ponoči italijanskega naroda zaradi hrabrih podvigov italijanskih vojakov v Rusiji je

zbudila vest o padcu Bogučara in Mile- rova, kjer so se sovjetske čete nekaj časa upirale nemškemu pritisku. V londonskih vojaških krogih z velikim nemirno spre- mljajo nezadržno prodiranje nemških čet po dolini reke Dona. Mesto Bogučar je v zračni črti oddaljeno približno 200 km ju- gozapadno od Voroneža in približno 100 km južno od Rosoša, ki so ga s sovj- jetske strani prej dalje časa navajali kot najjužnejšo točko, do kamor je prodrla nemška ofenziva. Ističasni padeč mesta Milerova, ki leži približno 120 km južno od Bogučara, je spravlil v veliko nevar- nost sovjetske čete na prostoru pri Ro- stovu in Vorošilovgradu. Milerovo je od Vorošilovgrada, bivšega Luganska ob Donu, oddaljen le še 75 km. Nemške čete so prodirle že vzhodno od tega mesta, zaradi česar je postala nevarnost obkolitve sovj- jetskih čet skrajno resna. Dopisniki šved- skih listov javljajo o naraščajočem nem- škem ofenzivnem pritisku, ki je posebno močan južno od Bogučara, in vojni dopis- nik agencije »Exchange Telegraph« javlja, da se južno od Bogučara sovjetske čete neprestano umikajo proti jugu. Nagla sovjetskega umika v smeri proti kolenu reke Dona je posebno veliko in so sovjet- ske čete v trajni nevarnosti, da bodo ob- koljene, preden jim bo uspelo umakniti se preko Dona. Ni mogoče napovedovati, ali se bodo sovjetske čete zapadno od Dona sploh kje skušale upreti napredujočim nemškim silam. V poštveh bi po tolmače- nju švedskih dopisnikov prišel kvečjemu skrajni dolnji konec Dona.

Najvažnejšo vest je snoči sporočila zna- na nemška agencija D. a. D. Ponavljajoč vojaške dogodke na bojišču prošlega tedna med 9. in 15. julijem, poroča omenjena agencija, da so združene nemško-italijan- ske čete osvojile najvažnejšo industrijsko središče Vorošilovgrad v Doneški kotlini.

S finskega bojišča

Helsinki, 16. julija d. O vojaškem polo- žaju na finskem bojišču javlja kratko več- rajšje poročilo finskega vrhovnega vojne- ga poveljništva, da vlada v vseh odsekih finske fronte sorazmerno zatišje in da so se vse akcije v posameznih odsekih omeje- vane bolj na vznemirjevalno delovanje top- ništva in izvidništva.

Angleška in ameriška zaskrbljenost

Rim, 16. jul. s. Vsi angleški listi z naj- večjo pozornostjo zasledujejo operacije na vzhodnem bojišču in pri tem niti ne sku- šajo prikriti resnih tveganj, ki so jim se- danj izpostavljeni zavezniki. Vojaki sotrud- nik lista »Timesa« piše n. pr. med drugim: Rusi preživljajo te dni najbolj napete trenutke po oktobru lanskega leta. Položaj Timošenka je nedvomno zelo resen, toda položaj na severnem in osrednjem bojišču je morda še bolj. Če tudi dopustimo, da Hitlerjeve čete ne bodo dospole do petro- lejskih virov, bi vendarle dosegle že ogrom- no prednost s tem, da bi odrezale moskov- sko področje od dobav z juga. Sploh je oskrba za Ruse resno ogrožena. V premeru kakih 500 km s središčem v Voronežu je nekaj najpomembnejših žitnih področij Ru- sije in velik del žitnih polj je že v nemški posesti. Okoliščine za kako protiofenzivo so trenutno zelo slabe. List »Evening Stan- dards« pa poudarja: čeprav bi čete von Klei- sta zmanjšale brzino svojega prodiranja, moramo biti pripravljeni na zelo resen raz- voj položaja. Usoda južnih Timošenkovih armad bo odvisna samo od dobav preko Perzijskega zaliva in Irana. Ta vojska bo pa nujno in takoj potrebovala pomoč, ki naj bi zadela sedanje vrzeli. Ako ne bo od nas prejela zadostnih količin orožja, se bo umik proti Kavkazu spremenil v drugi Dunkerque.

Buenos Aires, 16. jul. s. Zaskrbljenost Zedinjenih držav zaradi vedno bolj neugod- nega poteka operacij na vzhodnem bojišču se je tako povečala, da je vplivala na spre- membo vseh dosedanjih načrtov za usta- ritev morebitnega drugega bojišča. List »New York Sun« je večeraj objavil, da si ni več mogoče zamišljati vpada na evrop- sko celino v velikem obsegu, da pa bi bilo kljub temu nujno potrebno izvršiti napad, čeprav z manjšimi silami, ki bi skoro go- tovo propadli, ki pa bi imel svoj pomen, ako bi uspel v tem, da bi na kak način olajšal strahoviti pritisk Nemcev na sovjet- sko vojsko. Ako hočemo pomagati Rusiji, se moramo odločiti, da nekaj žrtvujemo, zaključuje list svoja izvajanja.

Napad sovjetske podmornice na švedsko ladjo

Stockholm, 16. julija d. Poleg že večeraj objavljenega službenega poročila o torped- nem napadu sovjetske podmornice na šved-

sko trgovsko ladjo »Lulea« je bilo nato ob- javljeno še dodatno službeno poročilo, ki pravi, da so švedska letala po izvršenem napadu na švedsko motorno ladjo »Hanna«, ki je bila potopljena že pretekli petek po- poldne, metala globinske bombe. Švedsko uradno poročilo tudi popravlja prvotno vest, da je švedska motorna ladja »Hanna« za- dela na mino, in ugotavlja, da je »Hanna« trčila v neko podmornico, ker so letala po trčenju opazila v zalivu Hanoe, kjer je pri- šlo do srečanja švedske ladje s podmornico, vlek madež olja, kar se smatra običajno kot nesporen dokaz, da je bila neka pod- mornica na dotičnem mestu potopljena.

S pristojnega mesta se je nadalje o po- topitvi švedskega parnika »Lulea« še zve- delo, da je švedsko mornariško poveljništvo pustilo preiskati mesto, kjer je bila švedska ladja torpedirana. Neki potapljač je v bli- žini potopljene ladje našel kos raztrganega torpednega plašča, na katerem je bilo opa- ziti znak zvezde, več števk in nekaj črk v ruski pisavi.

Stockholm, 16. julija s. Poveljništvo šved- ske mornarice je podvelo vse potrebne varnostne ukrepe za zaščito plovice švedskih trgovskih ladij preko Baltika, kjer so bile doslej izpostavljene napadom sovjetskih podmornic. Število spremljevalnih ladij so bo povečalo, istočasno pa bodo tudi letala nadzorovala vse obalne področje.

Švedski protest v Londonu

Stockholm, 16. julija s. Potrjuje se uradno vest, da je švedska vlada po svojem poslan- iku v Londonu vložila pri angleški vladi protestno noto, ker so angleška letala v no- či na preteklo soboto protizakonito prele- tala švedsko ozemlje.

Premoč letalstva osi

Stockholm, 16. jul. s. Znani izdelovalec letal Seversky je v nekem predavanju po- radi tehtno zavrnil vse laži anglosaškega časopisja o boljši kakovosti ameriških lov- skih letal, zatrjujejo, da so letala osi v splošnem vsa boljša kakor angleška in ameriška, zlasti pa lovska letala, ki jih tudi letala tipa Curtis ne morejo doseči.

Kitajska sodba o položaju v Evropi in Afriki

Sanhaj, 16. julija d. Tukašnji list »Sinchung Kuopao«, ki običajno tolmači mnenje službenih nankinskih krogov, se v uvodniku bavi s položajem na sovjetskem in egiptskem bojišču ter ugotavlja, da po- meni velianski nemški prodor čez reko Don preludij v odločilno bitko za Kavkaz. Kar setiče vojaških operacij, ki so v teklu na egiptskem bojišču, je kitajski list mne- nja, da vsi znaki kažejo na pripravljač se nov vihar, ki bo zadrljal na prostoru okrog Aleksandrije. V razmotrivanju po- sledic, ki jih mora roditi nemski predor preko Dona, pravi nacionalno kitajsko gla- silo, da je dovolj citirati pisanje samega glasila sovjetske armade »Krasnaja zvez- da«, ki priznava, da je s prehodom nem- škii čet čez Don postal položaj sovjetske obrambe skrajno kritičen. O posledicah bližnjih vojaških operacij, ki se morajo razviti na egiptskem bojišču, poudarja »Sinchung Kuopao«, da bo z izgu- bo Aleksandrije in z izvojevanjem japonske kontrole nad Indijskim oceanom, ki je po- verjena japonskemu vojnemu brodogoju, britanski Imperij dokončno odrezan od In- dije. List pričakuje, da bodo osovinske sile pričele nenadno odločilno ofenzivo proti delti reke Nila, še preden bodo imele bri- tanske čete priliko preskrbeti si za obram- bo potrebna ojačenja.

Vojna na morju

Buenos Aires, 16. jul. s. Severnoameriško mornariško ministrstvo je objavilo, da je bila kakih 400 milj severno od atlantske obale torpedirana in potopljena severno- ameriška trgovska ladja srednje tonaže. Rešenci so se izkrcali v neki luki vzhodne obale.

Santiago, 16. jul. s. V bližini Marilanskega preliva se je potopil parnik »Totale« (1.100 ton). Ni še podrobnih poročil o us- di 45 moč posadke. Domnevajo, da se je ladja potopila zaradi silovitega viharja. Na kraj nesreče so bila odposlana letala in rešilni čolni.

Lizbona, 16. jul. d. Kakor javljajo iz Washingtona je mehliškem generalnemu štabu dodeljen poveljnik ameriških vojnih ladij v mehliških vodah izjavil, da se pri- pravljaja tudi ob zapadni ameriški obali orga- nizacija ladijskih konvojev, ki naj bi z majhnimi izgubami brodogoj omogočila vzdrževati pomorski promet med Zedinje- nimi državami in deželami latinske Ame- rike. Baje je mehliški general Sanchez ob- tej priliki tudi izjavil, da bo za vzdrževa- nje zaščitne službe pri konvojih dala Me- hika na razpolago nekaj oddelkov svojih oboroženih sil.

Madrid, 16. jul. d. Kakor javljajo iz Wa- shingtona je admiralista Zedinjenih držav objavila še sedmo listo o izgubah posadk ameriške vojne mornarice. Novi seznam navaja nadaljnjih 268 častnikov in mor- narjev, ki so bili ubiti ali kako drugače izgubili življenje o priliki potopitev ameri- škiih ladij na vseh morjih. Skupaj z novim seznamom je število smrtnih žrtev med moštvo ameriške mornarice naraslo že na 11.000. Hkrati je bil objavljen tudi služ- ben seznam vseh v dosedanj vojni izgub- lenih ameriških ladij. Seznam navaja 369 parnikov s pripombo, da so bili potopljeni v ameriških vodah, po čemer se upraviče- lahko sklepa, da ogromno število izve- ameriških vod potopljenih ameriških pa- rnikov ta seznam ne vsebuje.

Eksc. Visoki komisar v vojni bolnici V Ducejevem imenu je obdaroval ranjene in bolne vojake

Ljubljana, 16. julija
Včeraj dopoldne je obiskal Eksc. Visoki Komisar ranjene in bolne v vojni bolnici v Ljubljani. Pri vstopu v bolnico ga je sprejel ravnatelj bolnice polkovnik Longo. V spremstvu predpostavljenih zdravnikov je šel Eksc. Gazioli skozi vse oddelke ter se je ustavil pri posteljah vseh bolnikov, ki jim je bilo razdeljeno sadje, publikacije in druga darila, ki jih je bil namenu ranjenecem ter bolnikom.

Najprej je izpraševal ranjence v kirurškem oddelku zanimajoč se za zdravljenje ran. Zadržal se je v razgovoru z bolniki, ki je na nje naslavljal vprašanja o družini ter o okoliščinah, v katerih so bili ranjeni. Delj časa se je pomudil Visoki Komisar

pri posteljah posamezni pohabljenec, razgovarjajoč se tudi s sorodniki, ki so se bili zbrali ob vzglavju svojih dragih. Posetil je oddelke bolnikov in se je tudi tukaj zanimal pri vsakem posredniku za zdrav. ljenje bolnih ter se razveselil, videč, da se je zdravstveno stanje nekaterih od njegovega zadnjega obiska vidno izboljšalo.

Vse je izpraševal o družinah in civilnem poklicu ter se zanimal za njihove potrebe. Visoki Komisar se je pomudil tudi pri nekaterih ranjenih ter bolnih častnikih.

Obisk in darila, ki so bila izročena v Ducejevem imenu, so vzbudila po vseh bolniških sobah najtoplejšo hvaležnost ter so vsi bolniki izrazili po Visokemu Komisarju svojo najiskrenejšo zahvalo Duceju.

Italija v podunavskem prostoru

Beograd, 16. jul. Nemški dnevnik »Donauzeitung« priobčuje članek pod naslovom »Italija v podunavskem prostoru«. Pisec pripominja, da je Italija sredozemska sila, in izjavlja, da ni lahko določiti sredozemskega prostora. Slednji se ne da omejiti samo z morjem, kakor se Balkanski polotok ne da označiti samo kot zemljepisni pojem ter ne zadostuje za določitev podunavskega prostora. Celinske države Podunavja se razlikujejo od Italije, ki ima pretežno pomorski značaj. Iz tega izhaja, da se je moč italijanskega naroda še pred njegovim zedinjenjem razprostrala proti Dalmaciji. Zaradi tega je resnična akcija Italije proti vzhodni obali Adrije zelo stara in položaj Apeninskega polotoka, ki je pomaknjen kakor pomol v Sredozemlje, ne dovoljuje mirnega življenja, ako Italijanski narod noče, da bi bil pod tujim jarmom, kakor je bila dolgo časa njegova usoda. Italija mora živeti v orožju in je postala velesila, ki je imela na razpolago orožje fašizma. Njen položaj je silčen položaj Nemčije. Britanija, ki se nahaja na svojem otoku, in Španija, ki ima zavarovano ledja, sta v čisto drugem položaju. Italija pa ima potrebo po svojem življenjskem prostoru. Mora imeti zaledje prosto, da na ta način ne bi bila prisiljena biti na straži tudi na Adrijskem morju. Njen pritisk na vzhodno obalo je tedaj silnejši nego proti zapadu.

Članek se nadalje bavi z zemljepisnimi težavami vzhodne meje Italije na kopnem in dostavlja, da je italijansko-nemško povečanje v tem pasu rodilo sporazum med obema narodoma. Italija gleda sedaj kakor z odprtega okna na Podunavje. Pisec podaja v kratkem zgodovino podunavskih držav in ugotavlja, da je glavna potreba slednjih, da sodelujejo z Italijo. Možnost uspešnega razvoja se sedaj nudi državam srednje Evrope ne samo v sodelovanju z Nemčijo, ampak tudi z Italijo.

Smrt zaslužnega diplomata

Torino, 16. jul. s. Po daljši bolezni je umrl veleposlanik Andrea Galea Celsia di Vegliaso, baron San Vito, šef protokola v zunanjem ministrstvu. Pokojnik je bil rojen 12. julija l. 1891 v Torinu in je bil po promociji na pravni fakulteti v Torinu imenovan v marcu l. 1915. po natečaju za svetnika poslanstva. Na lastno prošnjo je stopil julija meseca istega leta v vojaško službo. Januarja l. 1916. je bil dodeljen veleposlanstvu v Washington kot tajnik in je sodeloval pri razorožitveni konferenci v Washingtonu l. 1921. in 1922. L. 1923. je prešel v službo zunanega ministrstva in je napredoval na mesto prvega tajnika poslanstva ter je v tej funkciji l. 1928. služil pri dunajskem veleposlanstvu. Premišljen od tam najprej v Bruselj kot svetnik tamkajšnjega poslanstva in nato v Madrid je bil oktobra l. 1935. poslan kot izredni poslanec in pooblaščen minister v Teheran. Ko se je decembra l. 1936. vrnil v zunanje ministrstvo, je postal generalni direktor propagande v ministrstvu za ljudsko kulturo, kjer je ostal do marca l. 1939., nakar je bil imenovan za šefa protokola v zunanjem ministrstvu. Dne 22. januarja l. 1940. je postal pooblaščen minister prvega razreda, a 12. julija letos veleposlanik. V vojski je bil rezervni konjeniški kapetan in vojni prostovoljec.

Pastirsko pismo nadškofa Margottija

Gorizia, 16. jul. s. Nadškof msgr. Karlo Margotti je v posebnem pastirskem pismu duhovščini in vernikom svoje nadškofije spregovoril o posebnem pomenu sedanje žitne bitke za prehrano države v vojni in naših hrabrih borcev. V pastirskem listu ki nosi naslov »Dožnost vesti«, pravi cerkveni dostojanstvenik med drugim: »Žetev se bliža koncu in Bogu bodi zahvaljeno, da je kruh domovini v tem letu zagotovljen in sicer kruh za hrabe in plemenite bojevnike in kruh za narod, ki na notranjem bojišču tvori en sam blok zaupljivega sodelovanja z vojsko na bojišču.« Poudarja joč nadalje, da pomeni žetev dožnost vesti za vse dobre državljane, poziva nadškof vse duhovnike, naj sodelujejo s poljedelci in skupnih prizadevanjih, da bi zajamčili domovini in borcem na bojiščih vse za zmago potrebno žito.

Hitlerjeva mladina v Rumuniji

Bukarešta, 16. jul. s. Semkaj je prišlo 11 članov Hitlerjeve mladine, da bi vrnilo obisk zastopnikom rumunske mladine v Nemčiji.

Čangkajšek brez pomoči zaveznikov Ameriške in angleške obljube so ostale neizpolnjene

Lizbona, 16. julija. d. »Narodi zapada so Kitajsko pustili na cedilu«, ugotavlja po poročilih iz New Yorka ameriška revija »Life« v svoji zadnji številki, v kateri se bavi z ameriško in angleško pomočjo Čungkingu. »Life« piše, da je Čangkajšekova Kitajska pet let upala, da ji bodo zapadne demokracije prelet ali slej priskočile na pomoč. To upanje je bila edina sila, ki je vzdrževala odpor Čungkinga, končno pa so ga zavezniki in prav posebno še Zedinjene države pustili na cedilu, potem ko so jih v vzhodni Aziji Japonci izrinili z vseh važnih postojank. »Life« ugotavlja nato porazno dejstvo, da pomoč, ki jo Zedinjene države in Velika Britanija dajeta Čangkajšku, ne znaša na mesec morda milijonov in niti ne tisočev ton vojnih potrebščin, marveč največ nekaj sto ton, kar krvavo potrebuje. Toliko hvaležna in zmerom znova napovedana in objeljena zavezniska pomoč Čungkingu zaradi tega ni čisto nič druga kakor prazno besedičenje.

Tokio, 16. julija. s. List »Asahi« beleži v posebnem poročilu, da izvaja Čangkajškov režim silovit pritisk na muslimansko prebivalstvo v Sikijangu in Kansuju, da bi pustila poljedelsko in rudniško bogastvo severozapadnih Kitajski, kjer so po večini muslimani. S tem bi hotel zamašiti vrzeli, ki so nastale zaradi pomanjkljivih dobav od juga in onih iz Rusije. Glavni proizvodi Sikijanga in Kansuja so premog,

Vojna na Kitajskem

Tokio, 16. jul. s. Po poslednjih vesteh iz Kvantunga so najnovejše japonske zmage v pokrajinah Čekijang, Kiangsi in Kanton ter kitajski porazi v bližini železnice Naton-Hankov povzročile veliko zaskrbljenost med prebivalstvom pokrajine Kvantung. Negotovost položaja ima za posledico povečanje zločinov in vedno večje nered. V Siukuanu so se pojavile tolpe banditov, ki tudi pri belem dnevu vrše tatvine in rope. Mestne oblasti so morale izdati stroge ukrepe, da bi prisilile zasebnike, da javijo svoje orožje. Dognava se nadalje, da v pokrajini Kvantung primanjkuje tudi soli in bencina, kar vse le še bolj opogumlja Kitajce, da se predajajo vsem mogočim spekulacijam.

Tokio, 16. jul. s. Po poročilih z bojišča v pokrajini Čekijang so japonske čete zasledile trdnjavo Jaijan, poslednji postojanko, ki so jo Kitajci še imeli v tej pokrajini. Kitajske čete, ki se upirajo v pokrajini Fukiang, so bile ponovno poražene od japonskih imperialnih sil, ki razširjajo sedaj svoje operacije vzdolž reke Vu.

Gospodarstvo

Uvedba obvezne civilne službe

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je na podlagi svoje naredbe o uvedbi obvezne civilne službe z dne 5. junija 1942/XX št. 106 izdal vrsto odločb o postavitvi državnih in samoupravnih ustanov in zavodov ter zasebnih podjetij v obvezno civilno službo.

Pod obvezno civilno službo v smislu in s pravnimi učinki navedene naredbe spadajo pred vsem Visoki komisariat in vsi podrejeni mu državni in pokrajinski uradi. Nadalje spadajo pod obvezno civilno službo: Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino »Prevoz«, Kranjske deželne elektrarne v Ljubljani, Mestno poglavarstvo Ljubljansko z neposredno podrejenimi uradi in podjetji, Borza dela v Ljubljani, Pokrajinski podporni zavol v Ljubljani, Občinski podporni odbor občine Ljubljanske, Italijanski Rdeči križ, avtonomni odsek v Ljubljani, Agencija Stefani, urad v Ljubljani, »ELIAR«, postaja v Ljubljani, Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani, Delniška družba pivovarne Union, odlesek za izdelavo špirta v Ljubljani, Jakli Andrej d. d. Sentjanski premogovnik, Krmelj, Premogokopna družba »Belokrajina«, Crnomelj, Kemične tovarne Moste, družba z o. z. Ljubljana-Moste, Tvrđica Bergman Josip, Ljubljana, Poljanska cesta 85, in Akcijska družba za kemično industrijo Ljubljana.

Po naredbi z dne 5. junija t. l. je obvezna civilna služba v tem, da v času vojne opravljajo za to sposobne osebe pri oblativih ter podjetjih in ustanovah, potrebnih za življenje, obrambo in gospodarstvo, svoje umsko ali ročno delo, da se zagotovita reš in večji donos v vsem področju njih delavnosti.

Pri teh oblativih, podjetjih in ustanovah je obveznost civilne službe za vsakogar omejena po njegovi starosti, njegovih telesnih lastnostih ali rodbinskih razmerah ter njegovih strokovnih in poklicnih sposobnostih pri moških od 19. do 60. leta in pri ženskah od 15. do 60. leta. V teh mejah so v obvezni civilni službi osebe, ki jih pozove Visoki komisar za ukazom na umsko ali ročno delo pri gornjih ustanovah, in vse osebe gornjih starosti v mejah, ki pripadajo ustanovi ali zavodu, za katere izreče Visoki komisar, da spadajo pod obveznost civilne službe. Odločba Visokega komisariata, s katero se postavlja ustanova v obvezno civilno službo, se pričobi tam zaposlenemu osebu tako, da se nabije ukaz v poslovnih ali delovnih prostorih ali pa se prilažetim pisмено priobči.

Tiste osebe, ki mislijo, da iz rodbinskih ali zdravstvenih ozirov niso sposobne za službo, za katero so določene, smejo zaprositi, da se glede njih opravijo potrebne ugotovitve, da bi bile oproščene ali morda prevedene v drugo, bolj prikladno službo. Novo osebe, potrebne ustanovam in podjetjem, za katere je odredjena civilna služba, se vzame bodisi izmed prostovoljcev, ki

imajo potrebne pogoje za to, če pa ni prostovoljcev s pozivom.

Za kršitve službenih dolžnosti so predvidene v naredbi za pripadnike ustanov in zavodov, za katere velja obvezna civilna služba, naslednje kazenske sankcije. Kdor pripada osebu ustanove ali podjetja, za katere velja civilna služba, pa se oddalji brez pismenega dovoljenja za več kakor pet dni ali če je z dovoljenjem odsoten, pa se v petih dneh po določenem dnevu ne vrne, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev. Kdor odreče poslušnost strokovnemu ali upravnemu stareštvu, se kaznuje z ječo do 8 mesecev. Kdor zagrozi s protipravno škodo oolnosno žali čast ali ugled višjega vrhno njega, se kaznuje z zaporom od 6 mesecev do 3 let (kazen se zmanjša za polovico do dveh tretjin, če je krivec nastopil v jezi zaradi protipravnega ravnanja višjega). Kdor uporabi silo proti višji osebi izmed strokovnega ali upravnega stareštvstva, se kaznuje z ječo od 2 do 5 let (kazen se zmanjša za polovico do dveh tretjin, če je krivec nastopil v jezi zaradi protipravnega ravnanja višjega). Kdor uporabi silo proti nižjemu ali mu zagrozi s protipravno škodo, se kaznuje z ječo od 6 mesecev do 2 let (kazen se zmanjša za polovico do dveh tretjin, če je krivec nastopil v jezi zaradi protipravnega ravnanja nižjega). Kdor namerno ovira potek del ali opravlja delo pomanjkljivo ali kvari njemu zaupani delovni material se kaznuje z ječo ne manj kakor 8 let.

Končno se z ječo 3 mesecev do 5 let kaznuje vođa ali predstojnik ustanove odnosno zavoda odredjenega v obvezno civilno službo, če odlašal ali opusti sporočiti pristojnim organom zahtevana obvestila in podatke o delovanju ustanove ali zavoda, ali če jih sporoči netočno ali nepopolno; če zahteva, naj se mu dodelijo surovine ali industrijske proizvode v večji množini, nego je potrebno; če odsvoji surovine ali industrijske proizvode, ki mu jih dodeli pristojno oblastvo ali izkoristi za drugo proizvodnjo in druge namene, nego je bilo dovoljeno; če opusti ali zanemari vzdrževanje naprav in s tem povzroči padec produktivne kapacitete; če brez dovoljenja Visokega komisariata spremeni način ali vrsto dela odnosno preloži zavode ali oddelke ali če popolnoma ali delno odsvoji zavode odnosno strojne naprave, nameščene v njih.

Za kršitev predpisov določb splošnega ali posebnege značaja, ki jih izda Visoki komisar, sme Visoki komisar izreči naslednje disciplinske kazni: ukor; odstranitev iz urada ali službe za določen čas; zamenjava v uradu ali službi z odstranitvijo iz ustanove, podjetja ali zavoda.

Za hujša kaznivna dejanja, ki jih obsegajo čl. 8., 10., 11., 12. in 13. Ducejevega razglasa z dne 3. 9. 1941/XIX in čl. 8. Ducejevega razglasa z dne 24. X. 1941/XIX, veljajo predpisi navedenih členov.

Kaznivna dejanja po naredbi o obvezni civilni službi sodijo krajno pristojna vojaška vojna sodišča.

Gospodarske vesti

— Odkup in prodaja kmetijskih pridelkov Ukrajine. Iz Berlina poročajo, da je bila v zadnjem času v trgovinskem registru v Königsbergu vpisana vrsta družb z omejeno zavezo z glavnico po 100.000 mark, katerih namen je nakup in prodaja in deloma predelava kmetijskih proizvodov Ukrajine. Tako je bila ustanovljena Ukrajinska družba za proizvode vrtnarstva in za krompir, Ukrajinska družba za žito, Ukrajinska družba za jajca in perutnino, Ukrajinska družba za vnovčevanje živine, Ukrajinska družba za nabavo in vnovčenje (za nabavo predmetov dnevne potrebe za ukrajinske kmetovalce), Ukrajinska centralna družba za mleko in maslo, Ukrajinska družba za predelavo žita, Ukrajinska družba za sladkor, Ukrajinska družba za predelavo krompirja, sadja in sočiva in Ukrajinska družba za odkup tekstilnih surovin.

— Iz italijanske industrije sladkorja. Največje italijansko podjetje sladkorne industrije Eriano Zuccherifici Nazionali v Genovi, ki ima 19 tvornic sladkorja, 6 rafinerij, 6 tvornic alkohola in 2 tvornici kvasa, navaja v svojem letnem poročilu, da je bil hektarski donos sladkorne pese v severni Italiji lani izredno velik ter je bil eden najvišjih v zadnjem desetletju, kar je omogočilo znatno povečanje proizvodnje sladkorja, ki ga je podjetje deloma tudi izvažalo. Pri delniški glavnici 249 milijonov lir je družba zabeležila lani 17.5 milijona lir čistega dobička (prejšnje leto 17.3). Drugo veliko podjetje sladkorne industrije Società Italiana ter l'Industria degli Zuccheri v Rimu navaja, da je v lanskem letu sprito ugodne letine sladkorne pese prekoračila predvideno proizvodnjo sladkorja, čeprav se je del pridelka sladkorne pese uporabljal za krmilne in druge svrhe sprito okolišnosti, da je bila potreba potrošnje v Italiji v okviru racionalnih količin več nego krita.

— Prodnikijski uspehi družbe Cinecittà. Velika italijanska družba za filmsko industrijo Cinecittà v Rimu je lani izdelala 46 velikih filmov, 15 kratkih filmov in 38 sinhronizacij. Vrednost proizvodnje se je dvignila na 46.1 milijona lir (prejšnje leto 39). Čisti dobiček se je pri glavnici 50 milijonov lir dvignil na 1.84 milijona lir (0.39) in se bo po večini porabil za okrepitev rezerv in za nabavo novih aparatov. Finančno ministrstvo, ki ima v rokah vse delnice, prejme vrhu tega delež na dobičku v višini 0.23 milijona lir.

— Prodajna in nakupna knjiga za racionalizacijo tekstilne izdelke. Z okrožnico z dne 12. aprila je Visoki komisariat že sporočil, da se uvede enotna »prejemna in oddajna knjiga« za trgovce, ki prosičajo tekstilno blago občinstvu. Z isto okrožnico je bilo odredeno, da se mora stara »prodajna knjiga« s potrebnimi spremembami uporabljati tudi za vpisovanje nakupov blaga, in sicer tako, da trgovci prične z vpisovanjem nakupov na zadnji strani, nakar preide na predzadnji, predzadnji itd. Z okrožnico z dne 5. maja je Visoki komisariat sporočil, da stopijo gornja določila v veljavo šele 1. julija t. l. in ne 1. maja. Z novo okrožnico z dne 8. t. m. pa je odredeno, da bodo trgovci tekstilnih izdelkov, ki prodajajo občinstvu, še nadalje vodili dosežanjo prodajno knjigo, in sicer vse do 31. oktobra t. l. Do 1. novembra pa

si imajo oskrbeti novo »prejemno in oddajno knjigo«, v katero bodo morali vpisati zaloge po inventarju in točkah z razdelitvijo v 12 blagovnosnih kategorij. Sindikalne organizacije bodo poskrbele, da se natiska potrebno število dvojezičnih prejemnih in oddajnih knjig po vzorcu, ki ga bo pribavil Visoki komisariat.

— Iz spodnjaštarskega gospodarstva. Nedavno je bila s sedežem v Celju ustanovljena družba za trgovino s premogom Südmontana, pri kateri sta udeleženi družba Energieversorgung Süddeutscher (ta družba je prevzela premogovnik Trboveljske premogokopne družbe, velenjski premogovnik z elektrarno in elektrarno v Fali) in dunajska Montanska družba za rudarstvo, industrijo in trgovino. Nova družba je že prevzela prodajo premoga iz spodnjaštarskih premogovnikov in je sedaj v Gradcu ustanovila tudi svojo podružnico.

— Žitna letina na Madžarskem. V nasprotju z južnimi evropskimi državami, kjer so žitni posevki zaradi toplejšega podnebja dobro prezimili in kjer bo letošnja letina boljše nego je bila lanska, so ozimni posevki v srednjeevropskih državah zaradi hude zime trpeli. Na Madžarskem letošnja letina zaradi tega predvidoma ne bo boljša, kakor je bila lani. Novi madžarski minister za preskrbo Lossonczy je te dni napovedal reorganizacijo madžarskih kontrolnih ukrepov glede potrošnje žita in moke. Predvsem se je obrnil proti ne-discipliniranemu prebivalstvu, ki je zaradi kopičenja zasebnih zalog povzročilo ne-rednosti v oskrbi tik pred novo letino. Novi minister namerava postaviti v posameznih področjih kontrole urade, ki bodo točno nadzirali mlatenje žita in ugotovili količino pridelka, kar bo podlaga za kontrolo celotnega prometa.

— Rumunija išče odjemalce za fižol. Na rumunskem trgu za kmetijske proizvode vzbuja v zadnjem času splošno pozornost velika ponudba fižola na trgu, ki je imela za posledico, da je cena fižola padla daleč pod maksimalno ceno. Rumunski kmetje sicer zatrjujejo, da maksimalna cena ne krije proizvodnih stroškov, vendar ponujajo blago, ker imajo še velike neprobleme zaloge, ki se jih morajo znebiti. Rumunski listi pojasnjujejo izredno ponudbo fižola s tem, da obeta letošnja letina fižola rekordni pridelok. Na drugi strani pa se sedaj potrjujejo prejšnje domneve, da so v zadnjih dveh letih kmetje zadrževali blago in imajo sedaj še na razpolago fižol iz predlanskega leta, ki ga morajo v vsakem primeru prodati, ker se tri leta star fižol že težko uporablja za prehranjevalne svrhe. Rumunski listi cenijo, da za lostuje razpoložljive zaloge fižola v Rumuniji za dveletno potrebo Rumunije. Organizacije kmetov se obračajo na vlado, naj preskrbi za možnost izvoza presežka v inozemstvo, ker le na ta način lahko kmetje dosežejo, da se bo cena zopet dvignila. V ostalem poročajo rumunski listi, da bo v splošnem letina okopavin v Rumuniji zelo obilna, medtem ko bo pridelok ozimnega žita slabši.

Argentinski izvoz

Buenos Aires, 16. julija. s. Argentinski izvoz v prvem semestru tega leta je presegel za 157 milijonov pezet izkupilek lanskega leta. Razliko je treba pripisati na račun zvišanja cen, kajti količina izvoza se je zmanjšala za 416.000 ton.

Madžarski min. predsednik o borbi proti upornikom v zasedenih južnih pokrajinah

Budimpešta, 16. julija s. Predsednik vlade Kallay je odgovarjal včeraj v parlamentu na interpelacijo poslanca Popoviča, predstavnika srbske manjšine v Bački, in je podal nekaj zanimivih izjav o delu madžarskih oblasti za uničenje srbskega komunističnega pokreta v južnih pokrajinah madžarske države. Kallay je dejal med drugim, da so se v osvobojeno Bačko vthotapili komunistični agenti, ki so prišli iz Srbije in Banatu in ki so takoj začeli svojo zločinsko propagando med Srbi, pozivajoč jih k uporu. Organizirali so prave tolpe, ki so bile skrivnostno oskbovane z orožjem iz inozemstva in ki so se spuščale v teroristična dejanja proti madžarskemu prebivalstvu. Več policijskih agentov je bilo zahtevno ustreljenih. Uničevalno in zločinsko delo teh prevratnih elementov pa je doseglo svoj višek v nekakšnem uporu, ko so madžarske orožniške skupine in obneje lovce nenadno zahtevno napadle srbske tolpe. Mnogo orožnikov in obneje lovcev je bilo tedaj zavrta ubitih Preiskava je ugotovila, da je šlo za organizirano in premišljeno zasedo v gozdu, ki naj bi sledil nadaljnji teroristični atentati. Jasno je bilo, da so s tem skušali zanesti upor na vse področje Bačke.

Sprito teh razmer in da bi zagotovile mir in varnost prebivalstvu, so policijske oblasti podvele stroge ukrepe. S pomočjo oddelkov vojske so bile komunistične tolpe napadene in uničene, tako da je bil ves trikot med rekama Dunavom in Tiso popolnoma osvobojen komunističnih tolp. Tudi v samem Novem Sadu je prišlo do spopadov s srbskimi komunističnimi tolpmi, ki so trajali tri dni. Med žrtvami je bilo seveda mnogo takih, ki niso imeli nobenega opravka s prevratnim pokretom. Bile so to po večini osebe, ki so šle na ulice navzile izredne prepovedi oblasti in ki so zato postale žrtve lastne neprevidnosti.

Zločinska propaganda komunističnih agentov in tako zvana jugoslovanska vlada v Londonu, ki ne dela drugega, kakor da seje sovraštvo med srbsko prebivalstvo, sta edini odgovorni za vse, kar se je zgodilo. Sovražna propaganda je iz teh banditskih dogodkov zgradila celo stavbo laži proti Madžarski, ki je dosegla svoj višek v trditvi, da je bilo mesto Subotica uničeno in da je jezero Palič pokrito s srbskimi trupli. Dejstvo je nasprotno, da je bil po uničenju komunističnih tolp povsod takoj vzpostavljen red in da Subotica ni utrpela prav nobene škode, med tem ko ob jezeru Palič ni videti drugega razen mirnih letovčarjev. Vlada, je zaključil Kallay, je odredila preiskavo, ki se je je udeležil tudi zaetopnik srbske manjšine poslanec Popović, ki je vložil interpelacijo.

Poslanec Popović je po teh izjavah predsednika vlade poudaril, da je vse, kar je Kallay izjavil, čista resnica in da želi srbsko prebivalstvo lojalno sodelovati z madžarskimi oblastmi pri obnovi dežele in da

Obnovite naročnino!

Visoki Komisar za Ljubljansko Pokrajino Poveljnik XI. Armijskega Zbora

Slovinci!

Ob priliki aneksije vam je zmagujoča Italija priznala skrajno človeške in povoljne pogoje.

Od vas je bilo odvisno in edinole od vas, živeti popolnoma mirno in v redu. Namesto tega pa je mnogo slovencev vzelo v roke orožje ter ga namerilo proti italijanskim oblastem in italijanskim četam, dvignilo komunistično zastavo in tako poteptalo verska in človeška načela.

Oblasti in italijanske čete, katere imajo pravi pojem človekoljubja, so se omejevale na akcije vojaškega značaja, opustivši mere, ki bi bile škodile prebivalstvu, duševnem in gospodarskem življenju v deželi.

Samo tedaj, ko so komunisti prešli na grozna ubojstva napram posameznim italijanom, napram mirnim vašim sodržavljnikom in celo napram duhovnikom, ženam in otrokom, so bile italijanske oblasti primorane vzeti odporne mere ter proglasiti nekatere ukrepe o omejitvah, za katere — radi upornikov — trpite vsi skupaj.

Z ozirom na komunistično nadaljnje delovanje in ker en del prebivalstva — tudi če malenkost — podpira ustanek, Visoki Komisar za Ljubljansko Pokrajino in Poveljnik XI. Armijskega zbora,

odredita sledeče:

V celi Ljubljanski pokrajini od danes naprej:

so obustavljeni vsi lokalni potniški vlaki;
je slehernemu prepovedano potovati v tranzitnim vlakom; izvzete so osebe, ki so v posesti potnega lista za inozemstvo ali propustnice za druge pokrajine Kraljevine;

je prekinjen ves avtobusni promet;

je prepovedano vsakršno kretanje s karkoli si prevozom sredstvom ali peš, z enega v drugo naselje;

je prepovedano ustavljati in kretati se — izvzemši v mestima — v prostoru enega kilometra na obeh straneh železniških prog. (Na kršitelje se bo brez nadaljnjega streljalo);

je obustavljen ves telefonski, telegrafski in poštini promet, v mestu in izven mesta.

V celi Ljubljanski pokrajini bodo od danes naprej takoj streljani:

vsii oni, ki bodo kakorsibodi sovražno delovali napram italijanskim oblastem in italijanskim četam;

vsii oni, pri katerih se bo našlo orožje, municija ali eksplozivni material;

vsii oni, ki bodo na kakorsibodi način pomagali upornikom;

vsii oni, ki se bodo našli v posesti ponarejenih potnih listov, osebnih izkaznic in propustnic;

vsii sposobni moški, ki se bodo nahajali — brez opravičnega vzroka — v sumljivem držanju v vojni zoni.

V celi Ljubljanski pokrajini bodo od danes naprej popolnoma porušene:

vse stavbe, iz katerih se bodo žalile italijanske čete;

vse stavbe, v katerih se bo našlo orožje, municija, eksplozivni in vojaški material;

vsa stanovanja, katerih lastniki bodo prostovoljno dali gostoljubnost upornikom.

Ker je znano, da se med uporniki nahajajo tudi pojedinci, ki so bili primorani slediti upornikom v šume, in drugi, ki se kesajo, da so opustili domove in družine, Visoki Komisar za Ljubljansko Pokrajino in Poveljnik XI. Armijskega Zbora, jamčita življenje vsem onim, ki se bodo — pred začetkom borbe — prijavili italijanskim četam in predali orožje.

Prebivalstvo, ki bo ostalo mirno ter se korektno obnašalo napram oblastem in italijanskim četam, je lahko brez vsake skrbi za njih življenje in za njih imetja.

Ljubljana, 15. julija 1942-XX.

VISOKI KOMISAR
ZA LJUBLJANSKO POKRAJINO
Emilio Grazioli

GENERAL POVELJNIK
XI. ARMIJSKEGA ZBORA
Mario Robotti

Kronika

• Evropa v kmetijstvu na vodilnem mestu. Večkrat se čuje, da premore Evropa kot izrazito industrijski kontinent relativno skromno poljedelstvo v primeru z drugimi celinami, ki so znane kot proizvajalke in izvoznice kmetijskih pridelkov. Ta sodba pa ni povsem osnovana. Če upoštevamo najpogostnejše panoge kmetijstva, živinoreje in gozdarstva, je gospodarski pomen Evrope kot celote izredno velik. Že svoj čas je prof. Barber, zbral nekaj zanimivega statističnega gradiva v svoji razpravi »Sredozemski gospodarski kompleks v okviru evropskega in svetovnega gospodarstva«, pravkar pa objavlja tudi Mednarodni zavod za poljedelstvo v Rimu nazoren pregled proizvodnje in potrošnje živil in surovin v raznih delih sveta. To delo predstavlja zanimivo statistično sintezo obsežnega gradiva, ki ga zavod zbere vsako leto za objavo svojega znanega »Kmetijskega letopisa«. Iz objavljenega gradiva sledi, da je svetovna kmetijska proizvodnja v letih 1934—1938 znašala povprečno nad 105 milijard zlatih frankov. V tej vsoti ni vsota vrednost gozdne proizvodnje. Zdjaj pa kmetijska proizvodnja Evrope brez Rusije predstavlja vrednost 30 odstotkov navedene celotne številke. Kmetijska proizvodnja Rusije predstavlja nadaljnjih 12 odstotkov celotne vsote, in kakor je znano, večino tega deleža daje proizvodnja evropske Rusije. Ker so osme sile ogromen del evropske Rusije že zasedle, je treba številko 30 odstotkov že znatno popraviti. Evropi sledi Azija z okrog 30 odstotki (vštevši kmetijsko proizvodnjo azijske Rusije), v znatni razdalji sledi Severna Amerika s 16 odstotki, Srednja in Južna Amerika z 9 odstotki, Afrika s 4 ter Avstralija z nekaj manj kot 3 odstotki. Prvenstvo Evrope v svetovni kmetijski proizvodnji je torej jasno izpričano.

• Gradnja kmečkih hiš. V prvih petih mesecih je bilo z državnopolporo zgrajenih 878 novih kmečkih hiš, ki so veljale skupno nad 64 milijonov lir. Hkratu je bilo izvršenih 539 dograditev in večjih popravil v skupni vrednosti 32 milijonov lir. Lani je bilo v istem času zgrajenih 942 novih kmečkih hiš in izvršenih 566 novih dograditev v skupni vrednosti 55 in 30 milijonov lir.

• Velika udeležba na beneškem kongresu za antično umetnost. V Benetke so prišli številni udeleženci prvega kongresa kritikov antične umetnosti, ki se je večeraj zjutraj začel. Zborovanje se udeležijo mnogi italijanski akademiki in učenjaki ter gostje iz Nemčije, Španije in drugih držav.

• Jubilej portugalskega imperija. V torek se je tako zvani Svet portugalskega kolonialnega imperija sešel na svečano sejo, da proslavi 300 letnico svojega obstoja. Ustanovil je kralj Ivan IV. leta 1642. kot Prekomorski svet. Pri tej priliki je portugalski kolonialni minister odpoval v Belro, glavno mesto pokrajine v Mozambiku, ki se je 50 let nahajala v upravi ino-

zemskih kapitalističnih družb, zdaj pa se vrača v popolno posest Portugalske.

• Danski kralj trpi na žolčnih kamnih. Iz Kopenhagna poroča Nemški poročevalski urad, da je danski kralj zapustil bolnišnico v Kopenhagnu, kjer so zdravniki ugotovili, da kralj boluje na žolčnih kamnih. Suveren se je podal na okrevanje v grad Sorgenfrei.

• Maršal Franchet d'Esperey umri. Nemški listi poročajo, da je v starosti 86 let umrl na svojem gradu v departementu Tarn v južni Franciji maršal Franchet d'Esperey, ki je leta 1918. poveljeval zavezniškim četam pri Solunu. Pokojni maršal je bil član Francoske akademije.

• Upor na angleškem trgovskem parniku. Iz Gibraltara poročajo, da je prišlo krovu nekega angleškega trgovskega parnika do upora posadke, ki je zahtevala takojšnje zvišanje prejemkov. Spor se je tako zaostрил, da je prišlo do dejanskega medsebojnega obračunavanja, v katerem je bil težko ranjen strojnik, več njegovih tovarišev pa je bilo lažje ranjenih. Policija je nekaj moč posadke aretirala.

• Vojna pošta vzdržuje dragocene zveze med fronto in domovino. V Nemčiji je bil izdan oklic, naj svojci zbirajo zanimiva vojaška pisma, ki bodo nekoč služila raziskovalcem zgodovine. Ob tej priliki objavljajo listi zanimive podatke, kako se je vojna pošta razvijala od srede 17. stoletja dalje. Takrat so posamezna pisma vojakov romala s fronte še cele mesece. Prvi pruski vojnopoštini urad je bil ustanovljen 1716 na Pomorjanskem. Friderik Veliki je ustvaril temelje za vojno pošto, kakršno poznamo danes. Že 1813 je imel vsak pruski zbor svojo vojaško pošto. Pismo je takrat romalo iz Pariza do Berlina 12 dni. V nemško-francoski vojni 1870/71 je bilo že prvo leto razposlanih 10 milijonov vojaških dopisnic. Nato so začeli svojci pošiljati vojakom na fronto zavojčke s hrano in perilom. Iz Berlina je dnevno šlo po 200.000 pismem, pri čemer je bilo zaposlenih 150 uradnikov. V prvem letu svetovne vojne je imela nemška vojaška pošta 8 armadnih poštinskih direktorijev in 1499 vojniš pošt z 2627 uradniki. Višek je bil dosežen leta 1918, ko je imela Nemčija 740 vojniš pošt s 13.246 uradniki in pomočniki. Iz Nemčije je odšlo 61,6 milijonov pismenskih vrec, s front pa jih je prišlo 32 milijonov.

• Nemci se vračajo iz Amerike. V soboto je prišel v Lisbano španski parnik »Cabo de Hornos«, na katerem se je pripeljal 115 nemških državljanzov iz Venezuele. Rojake je pozdravil nemški poslanik na Portugalskem in jim želel iskreno dobrodošlico.

• Enoten razred na angleških železnikih. Zaradi velikih prometnih težav je bil v Veliki Britaniji za okoli 5000 osebnih vlakov uveden samo enoten drugi razred. S tem ukrepom hočejo prihraniti na želez-

niškem materialu. Razen tega je vlada razširila svojo kontrolo nad ladijskim prometom po prekopih, tako da bodo vojno važne potrebščine imele povsod prednost pri prevozu.

• Epidemija koz na Angleškem. V Veliki Britaniji se je pojavila epidemija koz, ki jih je zanesel nek iz Bombaya v Indiji prispeli parnik. Ladja je imela na krovu za kozami obojlega potnika. Oblastva so podzela vse ukrepe, da bi bolezen omejila, toda kljub temu so obolele še nove osebe. Na škotskem je zbolelo na kozah 23 oseb in so 4 od njih umrle. Ljudje v strahu hodijo k zaščitnemu cepljenju proti kozam in je bilo cepljenih doslej že okoli 500.000 oseb.

• Strašen orkan v Švici. Iz Zeneve poročajo, da je pretekli petek popoldne divjal hud orkan skoro po vsej zapadni, srednji in severni Švici. Najhujše sta bila prizadeta francoski in srednji del republike. V Wallisu pri Aigleu so dve osebi pokopale ruševine neke hiše in jih usmrtile. Škoda na sadnem drevju je ogromna; iz posameznih okrajev poročajo, da je ulečnih na stotine dreves. Mnogo električnih in telefonskih napeljav po deželi in v hribih je razdejala strela.

• 25 milijonov dolarjev škode na kavnih plantažah zaradi mraza. Nenavaden mraz v južni Braziliji je na kavnih plantažah povzročil ogromno škodo. Letina bo v državi Parana za polovico manjša, v državi Sao Paulo pa za 40 odstotkov manjša kakor preteklo leto. Farmarji ocenjujejo škodo na preko 25 milijonov dolarjev.

• Nov glavni urednik »Observerja«. Iz Londona poročajo, da je bil za glavnega urednika »Observerja« kot naslednik Garvina imenovan Ivor Brown. Arthur Henry Mann, ki je nekaj mesecev vodil glavno uredništvo, je bil, kakor izgleda, samo začasno imenovan na to mesto. Novi glavni urednik Brown je izšel iz uredništva »Manchester Guardian«, kjer je deloval od leta 1919. Do 1935. Najbolj se je zanimal za gledališka vprašanja in je v »Observerju« že pred leti objavil gledališke kritike. Izdajal je tudi sestavke in brošure o političnih vprašanjih. Brown je star 51 let.

• Padel je 20 metrov globoko in ustal živ. Agostino Taroni, 75 letni upokojenec, je šel na neki griček v okolici Savone na izlet. Utrujen je sedel na zidano ograjo razgledišča, ki se dviga nekaj nad 30 metrov nad cesto. Na lepem se mu je zvrtilo v glavi, da je padel čez ograjo ter po zidu in skalnatih stenah zgrmel kakšnih 20 metrov globoko. Tam je štrlel grm iz skale, ki je nesrečnega zadržal med nebom in zemljo. Morali so poklicati reševalce iz mesta, da so ga rešili iz nevarnega položaja. Pri vsaj nezdobi pa je bil starček pošteno vesel, ker je pri padcu dobil samo nekaj lažjih prask, ki se mu bodo zacelile v 10 dneh.

• Smrtne nesreče v planinah. V nedeljo so našli na Snežni gori truplo gimnazijca Erika Bondya, ki je stanoval pri svojih starših na Dunaju. Dan prej se je mladi planinec sam podal na plezalno turo, ki je bila zanj usodna. V steni je omahnil in se smrtno potolkel.

• Nesrečna smrt stare pastirice. V okolici Verbanie je 71 letna kmetica Elizabeta Bariatti odšla s svojo kozo v hrib, da jo napase. Ker se žena zvečer ni vrnila domov, so jo šli drugo jutro sosedje iskati. Našli so jo mrtvo med skalami, vrt v krvi. Očitno je postala žrtev usodne nesreče.

• Brila sta se, pa sta morala v bolnišnico. V Modeni so zabeležili redek primer nezgode. Na en dan so v bolnišnici sprejeli dva okoličana, ki sta se brila doma, pa sta se tako nevarno ranila, da sta morala iskati zdravniške pomoči. Prvi je bil neki 79 letni starček, ki se je z britvijo vrezal v brado, tako da je poškodba resnega značaja, drugi pa se je urezal v brado tako globoko, da je njegovo stanje smrtno nevarno.

• Kovčec z važnimi dokumenti je izgubil. Madžarski časopisi poročajo, da je v soboto zgodaj zjutraj na budimpeštanskem južnem kolodvoru izgubil kovčec, ki je bil ves preplepen z nemškimi in italijanskimi hotelskimi vinjetami. V kovčegu so se nahajali važni dokumenti madžarskega senata in ministrskega predsedstva. Najditeља naprošajo oblastva, da dokumente vrne proti nagradi.

• 85letni starček obsojen zaradi tatvine. Pred tedni je prišel v neko trgovino v Budimpešti starček in hotel kupiti sadje. Medtem ko je bil prodajalec zaposlen z drugimi ljudmi, je mož opazil, da je blagajna odprta. Hitro je segel vanjo in odnesel 67 pengov. Tatvino so takoj opazili in je starček starca povabil na policijo, kjer se je izkazalo, da imajo opravka s 85letnim Ignacem Goldsteinom, ki je zaradi raznih kaznivih dejanj prešel že 15 let v ječi. Sodišče je obsodilo starca na pet let zapora.

• Pod večali se je globoko pokesal. Carigrski sodnik si nekega roparja, ki je bil obsojen zaradi cele vrste težkih hudih zločinov, obsodil na smrt. Ko so ga priveli pod večala in mu prečitati smrtno obsodbo, se je razpokočil sklonil in državnomu pravdniku poljubil roko, obenem pa se je zahvalil sodnikom, da so rešili deželo tako strahovitega roparja. Potem se je priklonil še rablju in njegovim pomočnikom in si je z lastno roko nadel vrv okrog vratu.

IZ LJUBLJANE

Italijanske šole v Ljubljani

Italijanske šole v Ljubljani zasledujejo po poročilu Dnevnega reda št. 6 Italijanske Lektorske mladine v Ljubljani tri bistvene cilje: 1. da omogočijo tu bivajočim Italijanom preseliti sem svoje družine, ne da bi pri tem ogrozili študij svojih otrok; 2. da sprejemajo in pomagajo tistemu slovenskemu učitelstvu in dijaštvu, ki bi se želelo seznaniti z italijansko kulturo; 3. da poskrbe italijanskim učiteljem, ki služujejo po šolah nove Pokrajine, potrebna učna in informativna sredstva ter družno okolje v smislu italijanskih šolskih tradicij.

Dne 16. oktobra preteklega leta so se začeli naslednji študijski tečaji: osnovna šola, srednja šola, nižje učiteljske in gimnazija. Število učencev je bilo neenakomerno in to zaradi premostitev italijanskih funkcionarjev, ki prispevajo najvišji kolončni vpisnih učencev. Prvi osnovni razred je obiskovala številna skupina otrok nemškega plemena, prvi razred srednje šole pa tudi slovenski gojenci. V tem šolskem letu se je vršilo in se še vrši 5 italijanskih tečajev za učitelje, 1 slovenski tečaj za italijanske učitelje ter 6 ponavljalnih tečajev za vojske in sicer za klasično maturo, za znanstveno

maturo, učiteljsko usposobljenje, za tehnično usposobljenje knjigovodij in zemljemercev ter za zaključni izpit na trgovskih šolah.

Po posredovanju Ekse, Visokega Komisarja in Zveznega poveljnika je dovolilo ministrstvo za narodno vzgojo, da bodi letos v Ljubljani sedež za klasične in znanstvene zrelostne izpite, za realno in učiteljsko usposobljenje, za izpite na trgovskih šolah ter za sprejemne izpite višjih zavodov realne in učiteljske.

Italijanske šole so nameščene sedaj v poslopju bivše ljudske šole v Erjavčevi ulici, popolnoma prenovljenem po prizadevanju 4. oddelka Visokega Komisarjata. Poleg desetih učilnic in uradov, je v poslopju še prostorna dvorana, preurejena v knjižnico ter velika konferenčna soba. Obiskovalce dobi vtis, končuje poročilo, da so italijanske šole popolnoma usmerjene za borbo, ki jo tukajšnjim Italijani vodijo za brambo duhovnih vrednot svojega naroda.

— Nova grobova. Po dolgi težki bolezni je za vedno zapustil svoje najdražje strokovnik drž. železnice v pokouju g. Luka Bernik. Pogreb blagega pokojnika bo v petek ob 16. iz kapele sv. Franciška na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — Po kratki mučni bolezni se je poslovil od življenja policijski stražnik v pokouju g. Anton Kajin. Zapušča globoko žalujoto soprogo Josipino, sina Vasilija in drugo sorodstvo. Na zadnji poti ga bodo spremlili v petek ob pol 17. iz kapele sv. Jakoba na pokopališču k Sv. Križu. — Pekočnima bomo ohranili blag spomin, vzaloščenim svojem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

— Sprejemni izpiti za I. razred gimnazije. Vsi, ki se žele pripraviti za izpit po novih predpilih, naj posejajo tečaj, kjer poučujejo gimnazijski profesorji (-ice). Učnina zmerza Tečaj prične 1. avgusta. Informacije: Zrinjskega 7-II.

— Sprejemni izpiti za I. razred gimnazije. Tečaj za pripravo se prične 27. t. n. Prijavljanje dnevno od 9. do 12. v Trgovskem domu, Gregorčičeva 27, pritličje.

— Drž. učiteljske v Ljubljani — vadenica. Ravnateljstvo drž. učiteljske v Ljubljani sporoča staršem vadeničnih učencev in učencem, da učencem in učenkam ni treba dne 17. in 18. t. m. v šolo zaradi praktičnih diplomskih nastopov, pač pa prositi ravnateljstvo vse starše, da pošljijo svoje otroke v torek dne 21. t. m. ne na Ledino, kakor je bilo rečeno, ampak v Lichtenurnov zavod (Ambrožev trg) v naslednjem redu: 1. Učenci deske vadenice naj pridejo ob 7.45 (8. na 8) na dvorišče omenjenega zavoda, od koder jih bodo g. učitelji peljali v učilnice. Praktični nastopi bodo v razrednih deske vadenice trajali od 8. do 10.30, na kar dobijo učenci letna spričevala. 2. Učence dekliške vadenice naj pridejo na dvorišče Lichtenurnovega zavoda ob 10.30. Nastopi bodo od 10.45 do 12.20, na kar dobijo učence svoja letna spričevala. — Ravnatelj.

— Strojepisni in stenografski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani. Kongresni trg 2. (Posebni dijaški tečaj). Priглаševanje in posnaila dnevno od 9—11 ure dopoldne v pisarni zavoda.

— Vodo so prodajali za olje. Že od februarja sem se je razpletala na sodišču zadeva o sleparijah z oljem in slanino. V sredo je bila s sodbo stvar končana. Pred matim kazenskim senatom so se morali zagovarjati 41letni deninar Janes Štrumbelj, 34 letni trgovski pomočnik Jožef Prhaj in 45 letni mizarški pomočnik Ivan Matjašič. Od lanskega junija do letošnjega februarja so skupno ali posamič osleparili več svojih »odjemalcev« s tem, da so jim prodajali vodo za olje ali pa so pod raznimi pretekami izvajali od strank denar za slanino. Za na lahek način pridobili denar so potem poplivali z ženskami po raznih bežnicah. Obsojeni so bili zaradi obtorta izvrševane prevare Janes Štrumbelj na tri leta robije, Janes Matjašič na eno leto robije, Jože Prhaj pa na mesec dni zapora.

Iz Novega mesta

n— Zaključni izpiti na kandidskem trgovskem učilišču. Te dni so bili na kandidskem trgovskem učilišču letošnji zaključni izpiti. Od 21 rednih učencev je polagalo izpit 15 učencev, dočim je 1 učenec padel, 2 sta odstopila od izpitov, 3 pa bodo polagali izpite v jeseni. Vsi učenci so pokazali zadovoljivo znanje in so izpit položili: Doltar Zofija iz Črnomlja, Kastelci Janez iz Stopič, Kulovec Cveta iz Smihela, Lenas; Vlasta iz Trebnja, Matetič Mimica iz Črnomlja, Podraž Draga iz Smihela, Saje Olga iz Bršljina, Senica Kristina iz Straže ter Campelj Marija, Hočvar Miran, Lamut Darinka, Medved Edvard, Ostanek Darinka, Spacapan Angela in Vrančič Bogdan, vsi iz Novega mesta.

n— Nesreča pri spravljajanju ječmena. V Prapračah pri Kromovnem so vozili s polja domov v kozolet visoko naloženi voz ječmena. Na slab območju poti pa se je na ovinku voz prevrnil in pokopal pod seboj 9letnega sina posestnika Janeza Hočvarja ter mu zmečkal levo nogo in stri desno roko.

n— Čudna pota strele. Med kratko torovo popoldansko nevihto je nenadoma udarila strela v pravkar sezidano novo hišo posestnika Jermana Franca v Ločni. Strela je udarila v streho, odkoder si je poskala skozi podstrešje pot v sobo in iz sobe v klet. Med svojo potjo je napravila strela v hiši pravo razdejavanje in ob pogledu na velike luknje, ki jih je izkopal, bi dobil človek vtis, da je treščila kakaka granata v hišo. K sreči so se vsi prebivalci hiše ob času nezaželenega obiska strela nahajali na polju, sicer bi brez dvoma terjala strela tudi človeške žrtve. Jerman trpi zaradi strele najmanj 5000 lir škode.

Z Gorenjskega

Proti kopicenju sadja in zelenjave. Deželni prehranjevalni urad v Gradcu, ki posluje tudi za Gorenjsko, je objavil oklic, v katerem razpravlja o pomenu sadja in zelenjave za ljudsko prehrano v času vojne in sviri proizvajalce pred kopicenjem teh živil. Pred vojno, pravi oklic med drugim, je zelenjava predstavljala samo skromen dodatek prehrani. Kakšnih 30% gospodinjstev tedaj vobče ni stalno kupovalo sveže povrtnine. Zdjaj pa, ko so vsa najvažnejša živila strogo racionirana, je zelenjava dobila drugacien pomen. Zato se prehodna doba spomladanskih mesecev, ko je malo zelenja-

ve na ponudbo, dandanes vse drugače obdela. Zaradi dolge zime pa se je letos dobava zelenjave še znatno zavlekla, tako da je še zdaj ni v zadostnih količinah na trgu. To stanje pa se še poslabšuje po krivdi nekaterih nerazvnežen med konzumenti, ki zaradi trenutnega nedostatka izgubljajo glavo. Z ozirom na trenutno pomanjkanje naj bi gospodinjje zdaj zelenjave ne vkuhale, vkljub temu pa nekatere nakupujejo velike količine, ki segajo daleč preko dnevnih potreb, tako da redna razpodelitev ni mogoča. Kakor med konzumenti, pa se tudi med prodajalci najdejo ljudje, ki zadržujejo blago, da bi ga prodajali dražje kakor po določenih cenah. Oklic ponovno opozarja, da se je treba strogo držati cen in drugih tržnih predpisov. Konzumenti smejo zelenjavo za svoje gospodinjstvo nakupovati izven domače občine samo, če je bilo to že doslej v navadi. Zelo pa se motijo tisti, ki mislijo, da bi lahko navezovali nove stike na deželi in nakupovali blago, ki ga primanjkuje, po visokih cenah in v prekomernih količinah. Proizvajalci se pozivajo, da morajo letos dobavljati enake količine zelenjave zbiralnicam kakor lani, tako da bo tudi po mestih in v industrijskih središčih na razpolago. Enaki predpisi veljajo tudi za prodajo sadja. Zlasti za gozdne sadeže in za zgodno sadje je strogo prepovedana neposredna prodaja proizvajalca potrošniku izven domače občine, brez posebnega dovoljenja.

Iz Spodnje štajerske

Štajerski otroci v Italiji na letovisku. Te dni sta šla dva transporta štajerske mladine, skupno 158 otrok, v Italijo, kjer ostanejo nekaj časa v Salvoru na letovanju.

Ulična imena v Mariboru. Malokaj tako lahko spremeni notranjo podobo katerega mesta, pše graška »Tagespost«, kakor sprememba uličnih imen. Prav v uličnih imenih nahajamo izraz pripadnosti k narodu, pripadnosti k velikim močem svojega naroda, državnikom, umetnikom, pesnikom in junakom, saj živi v njih dalje marsikateri sin tega mesta ter ostaja bodočim pokolenjem v spominu. Kako domače in prijazno zvene človeku imena, kakor so Goethejeva, Schillerjeva, Beethovnova, Grillparzerjeva, Heglova, Lessingova ulica ali Cesta bratov Grimmov. Brez njih si ne moremo misliti nemškega mesta in ustvarjajo zvezo, ki napravlja vsa nemška mesta podobna med seboj. — Po odpravi slovenskih polničnih nazivov je bilo stremenje za tem, da se obnove stara imena iz dobe pred letom 1918. Medtem pa je prišlo mnogo novih. Nekdanja Cesarska cesta se je preimenovala po poročniku Emilu Gublu, ki je padel v nacionalnih bojih. Prav tako so žrtve mariborskega pokola počastile z uličnimi imeni. Najlepši trg pa nosi ime Vojde.

Izvršitev dveh smrtnih obsodb. Dne 14. julija je bila v Gradcu izvršena smrtna obsodba nad 25 letnim Vincencem Scrogerjem iz Gradača in 23 letnim Feliksom Webrom iz Maribora, ki sta bila svoj čas pred graškim posebnim sodiščem obsojena na smrt. Obtožena sta bila, da sta delj časa kradla pakete, namenjene vojakom na fronti. — Na Dunaju pa so bili na smrt obsojeni in usmrčeni 35 letni Leopold Zentner, 40 letni Franc Heiss in 29 letni Rudolf Scheil. Vsi trije so bili obtoženi, da so med zatemtmitvijo vršili vlome v prostore raznih uradov in odnašali na kupe živih nakaznic in nakaznic za obleko.

Iz Srbije

Slovenski poroki v Valjevu. V nedeljo 31. maja se je poročil v pravoslavni cerkvi v Valjevu slovenski rojak Ivan Ulčar, dipl. strojni tehnik v tovarni »Vistad« v Valjevu, doma z Jesenic, z gđ. Radmilo Karaklačić, uradnico iz Valjeva. Za priči sta bila g. inž. Bilic iz Valjeva in gosp. Stojadinović, podjetnik iz Kruševca. Slovenski fantje iz valjevske kolonije so pridelili mlademu paru na vožnji v cerkev pravo gorenjsko »šranganje«. V krog slovenske kolonije je zdaj stopila tudi mlada valjevska domačinka. — V ponedeljek dne 22. junija sta se poročila v Beogradu dne Drago Kavčič, zaposlen v tovarni »Vistad« v Valjevu in sin bivšega postojanskega čelnika Karla Kavčiča iz Kranjske gore ter gđ. Darja Herbstova iz Ljubljane, hčerka šolskega upravitelja. Nevesta se je pripeljala nekaj dni prej iz Ljubljane v Valjevo in bo seveda ostala pri svojem soprogu v Valjevu. To je v teku leta dni, od lanskega julija dalje, že četrta poroka med članj slovenske kolonije v Valjevu. Mladim zakoncem želimo: Bilo srečno!

Prvo sveto obhajilo je sprejelo v nedeljo 31. maja 10 slovenskih otrok v Valjevu. Slavnost se je vršila v lepo okrašeni cerkvi in pa na vrtu g. župnika Val. Bertoncija. Za pogostitev otrok so poskrbeli starši nekaterih udeležencev, poleg teh pa še g. Savinškova in Kocjanova. Slavnost je bila prisrčna, domača.

Promet z Valjevom je v zadnjem času zelo napredoval. Uveden je bil direktni vlak med Valjevom in Beogradom, ki odhaja zjutraj ob 5.05 iz Valjeva ter prihaja ob pol 9. uri v Beograd, vrača se ob 16. uri in pride v Valjevo ob 20. uri. Poleg tega vozita iz Valjeva še po ena garnitura za Lajkovac z zvezo z Beogradom, druga pa za Mladenovac in prog. proti niški niški železnici. Tudi avtobusni promet se je razširil. Poleg zveze z Loznico in Banjo Koviljačo, je nova zveza z Ubom in Sabcem ter druga zveza z Mionico in Ljigom.

Vreme v zapadni Srbiji. Po dolgi zimi je bila deževna pomlad tja do začetka maja. V maju je bila strašna vročina, mestoma celo preko 30 stopinj Celzija. Vročina je dovedla do velike vremenske katastrofe dne 3. junija, ko se je utrgal oblak in je hudournik Jabilanica skoro poplavljal cel Valjeva in seveda vse nižje ležeče kraje, ker reka Kolubara ni mogla vse vode nenkrat sprejeti vase. Vsi mostovi ob tej reki so bili odneseni in v Valjevu je danes preko Kolubare samo 1 most. Vreme se je ohladilo in nastalo je znosno toplo vreme. Zdjaj že 14 dni vsak drugi dan dežuje, vmes pa sije sonce. Kmetje so zelo zadovoljni in izjavljajo, da je vreme zadnjih dni vredno milijarde, ker bo zelo mnogo pripomoglo k boljši letini.

RAZNAŠALKO (-CA)

na okraje KOZARJE - PODSMREKA — sprejme takoj upravo Slovenskega Narodca. — V pošto pridejo domačini iz omen

